

1.

Tunnbindarnes i Stockholm
skråordning.

1579.

Ur Nordiska museets arkiv.

Wij Borgmestere och Rådmän vthi Stockholmz Stadh Göre witterligit, Att Åhret effther Christi Jesu vår frelseres byrdh Ett Twsendh, Femhundrede Siwtye vpå thet Nijende, then Adertende dagh vthi Julij Månedh thå wij för Rätte såthe vpå Stockholmz Rådhus, komme för oss våre medborgere, Nemligen Matz Jacobson, Clämet Larson och Erich Olson, Tynnebindere, Flijteligen begärendes, Att effther thet theris Ämbetz Skråå war förnöth, så och elliest ille farin, meden hon war på paper schriffuin, att wij wille lathe henne förnye och vpå Pergement schriffue, och med vårt Stadz Jnsigle igen försegle och bekrefftige, Huilket wij them icke haffue wethet att neke eller affslå, althenstundh att wij effther en nöge ransaken inthet annet befunnet haffue, än att the Puncter och Artickler, som i samme Skråå wore författede, äre iw Staden och förne Tynnebindere Ämbetedt nyttige och gagnelige till att hålle godh ordning och politie widh macht, och äre samme Artickler lydendes, såsom här effther följer,

1. Till thet förste schall ingen dierffues köpe Tynne Wedh vpå Broen, med mindre han först är budin Herskapet i try dygn, Om Herskapet icke will, må thå Ämbetedt köpen,

2. Till thet andre, schall ingen vdaff Ämbetzbröderne dierffues köpe allene någon Wedh, med mindre the äre sielff tridie, heller och alle tilhope: Huilken ther emoth handler, böthe tijgå ¹ marck,

3. När Weden vpkastes, schall Äldermannen seye Vngbroderen till, att han stämpner heele Ämbetedt thijdt, Then thet försumer och will icke strax komme, wari sak en halff marck,

4. Om någon i Ämbetedt icke achter ware i köpet med andre sine Ämbetzbröder, heller icke will, dhå schall han sådent strax kundgöre Ämbetedt, vppå thet att the icke schole bijde effther honom och försume sitt arbete, Men huar honom tilsagdt bliffuer, och han will icke strax komme, vthen försumer Brödernes bädzte och töffuer två tijmer seden att honom tilsagdt är, böthe tree marck i äm[be]tedt, Stadzens rätt oförsumet, så framt att Staden hender ther någon skade aff,

5. Will någon aff Ämbetedt vthsende effther Wedh åth sigh sielf, och haffuer ther traggie manne witne till, att thet war hans eget Godz som han vthsende, dhå må han Weden allene behålle när han heemkommer, om han will,

6. Huar Äldermannen går vm och beskoder Ämbetzens arbete, och finner hoos någon någet misbruck, oräth måth eller annat huadh thet helst är, och Bonden eller Hustrun swarer ille, heller slår med wredz händ på bordet eller annerstedz, Thå böthe tree marck, Stadzens rätt oförsumed, ehudh thet är anthen Bonde eller Hustru,

7. Then tijdh Äldermannen will besee, om någon aff Ämbetedt haffuer orätt måth heller tynne, Fath eller annat ehudh thet helst är, om thet är större eller mindre än thet bör ware, och taler ther vm, Huar dhå någon står ther emoth och treeskes, och Äldermannen slår liudh, och han will icke wende igen med sitt arbethe, böthe för förste slagh två öre, för thet andre och två öre, thet tridie en halff marck för olydnen, Stadzens rätt oförsumeth,

8. Går Äldermannen vm som för är sagdt, och Bonden är icke heeme, och Hustrun brukar någon ondh mundh, Böthe tree marck, Stadzens rätt oförsumedh,

¹ Senare och med annan hand ändradt härtill. Ursprungliga läsarten är ej skönjbar.

9. Jngen aff Ämbetedt schall längre haffue wårdnedt vm Trånfath än thet är innen Bomen, och seden icke,

10. Om någon aff Ämbetedt gör Trånfath, Ölträa, Fath eller Tynner, och sätter icke sitt Brännemärke ther på, och finnes annerstedz igen, än i hans eget hus, böthe tree marck, Stadzens rätt oförsumedh,

11. Alle the som Båndewerck bruke i Staden och thermedh vmgå, skole ware Ämbetedt behielpelige när Herrens arbete tilsägz,

12. Faar någon aff Ämbetedt vthur Staden, och bliffuer borte åhr och dagh, och will seden komme i ämbetedt igen, dhå skall han icke arbete, förre än han haffuer köpt sigh i Ämbetedt vpå nytt,

13. Huilken aff Bröderne vpwäcker eller ypper någon förlijcht sak med wrede, böthe en tynne Öl, Stadzens rätt oförsumedh,

14. Jngen aff ämbetedt skall tage någon främdlingh som will giffue sigh vth för Mästersuen, ehuan han kommer, medmindre han haffuer Breff och Bewijs, huru han haffuer stältt sigh ther han tilförende warit haffuer, Finz han i alle måtte redeligh ware, skall han doch lijkwäl bepröffues i Wäckmästerens stadh med trij stycker, Nemligen tw Ölträa och ett Trånfath, om han them warachtig giort haffuer, Är han dhå ostraffeligh och färdigh på sitt arbete, Så skall han giffue tije marck i Byssen, och tiene seden huem honom helst synes, ett halfft eller heelt åhr, och icke mindre, Men huar han icke wäl kan sitt arbete, skall han tiene på ny Läreaår,

15. Om någon Mästersuen will arbete för sigh sielf, och haffuer ther rådth och förmögenheet till både med redzskap och all annen tilbehörelse, och Öffuerheten begärer något arbete vdaff ämbetedt, så att honom dhå ingen deel fattes, skall han först giffue Sexten marck i Byszen, och seden haffue öpen Werckstadh såsom andre, Och Äldermannen schall gå med honom vpå Rådstugen, och begäre till sin Vngbroder Borgerskap, och ett stoort Hundredt Wedh oförborged,

16. Huilken Mästersuen will arbete för sig sielf, han skall först gå till Äldermannen, och ther tage Lijckstock, Märkebast, ändemåth och Brännemärke, och giffue Äldermannen en öre för sitt

omack, Tager han thet annerstedz, böte en halff marck, och ware samme Lagh vm then thet vthfår,

17. Om någon Mästersuen försumer sitt arbete vthen sin Mästeres tilståndh och förloff, böthe för en dagh två öre, och fyller sin Mästeres arbete vp igen, Försumer han thet i två dager, böthe en halff marck, och vpfylle sin Mästeres arbete igen, Går han theröffuer, dhå haffue hans Mästere wäldh att lathe sättie honom i Stadzens hächtelse, och straffes effther Lagen, och seden schall han förlikke sigh med Ämbetedt,

18. Jngen Läredrängh schall mindre tiene än i trij år på sin läreår, Kan han dhå icke sitt arbete wäl, schall han giffue tije öre i Byssen, Doch likwäl skal han bliffue när sin Mästere som honom lärth haffuer, thet fierde året för mögelige penningar, och seden hoos huem honom synes,

19. När någon aff Ämbetedt will tage sigh Läre Drängh, skall Äldermannen see honom, om han ther till tienligh är eller ej, Gilles han, dhå schall han giffue Äldermannen fem öre till Ämbetzens Fästepenningh,

Huilken som tager sin Läre drängh till Mästersuen, förre än han haffuer tient vth sin lärår, Böthe Sex marck, Stadzens rätt oförsumedh, och samme Drängh schall åther tiene sin Mästere på ny Läreår igen,

20. Huilken Mästersuen eller Läredrängh affhender sin Mästere then tijdh han schall arbete i Staden eller annerstedz, till fyre penningh[er], böthe en halff marck, och bliffue icke man thes bättre, Tager han mere och warder thermed beslagen, thå böthe en marck i Byssen, Stadzens rätt oförsumedh,

21. Inge Seylere eller Laggere, såsom icke heller någon annen ehuem thet helst ware kan, falle in i Tynnebindere Ämbetedt effther thenne dagh, Ej heller bände någer Ölfath eller Ölträ här i Staden, vthen the allene, som vthi Tynnebindere Ämbetedt äre, Huilken ther emoth handler och beslagen bliffuer, böthe i ämbetedt Fyre marck för olydnen, Stadzens rätt oförsumedh,

22. Ej heller schall någon effther thenne dagh dierffues till att sälie Öl vth med Häringebåndh eller Sundisk Träa, vthen med

the tynner som här i Staden vthi ämbetedt giorde bliffue, och Stadzens och Ämbetzens märcke står vpå, Huilken ther emoth gör, och aff ämbetet thermed beslagen bliffuer, haffue förwärckedt Öl-trädh vnder Ämbetedt, Stadzens rätt oförsumedh, Vrsaken är, att Häringebåndh och Sundisk Träa hälle sex eller otte Kanner mindre, än the tynner som här i Staden göres, Thermed then simpel menige man som här aff inthet wethe, bliffue stoorligen beswijkne och be-dragne, Och skole förthenschuld the tynner bliffue widh macht håldne, som här i Staden göres, Doch schall ingen sälie sitt arbete dyrere, än såsom skäl och rätt kan ware, och thet åhrligen satt bliffuer vdaff Åldermannen och hele Ämbetedt, med theris Förmanz wetskap och samptycke som vdaf Rådet förordineredh och tilskickedh är, widh Peen fyre marck ortiger,

23. När Ämbetedt tilhope kommer till att wälie Åldersman, Then dhå aff hele Ämbetedt till Åldersman bliffuer koredh och keest, och will icke bliffue, vthen treskes theremoth: Bøthe i Ämbetedt tree marck penningar för olydnen, och bliffue ändhå Åldersman thet samme åhr han keest warder,

24. Och schall härmed alffuarligen förbudt ware alle Åldersmän som nu äre eller tilkomme schole, så och alle andre ehoo the helst ware kunne, i thenne Skråa någon ordh eller Artickel tillsättie eller affplane, widh straff Tije marck ortiger, och thet ware Stadzens egen sak,

Thes till wisze är Stockholmz Stadz Jnsigle här neden före hängdt, Actum loco et tempore vt supra.

Likheten med urskriften intygar

VICTOR GRANLUND.

Urskriften på pergament, 7 blad i 4:o, inbunden i mörkbrunt prässadt skinnband, tillhör Nordiska museet. Sigillet, som varit vidhängdt i sidenband, är nu bortfallet.

